

Poema (lirsko epska vrsta)

Tema: različito vidjenje slobode iz ugla Aleka gradjanina i ugla cigana.

Glavni junaci: Aleko, Zemfira i stari ciganin.

Aleko je predstavnik gradjanskog sveta koji pokušava da za sebe pronadje cilj i svrhu života. On ne uspeva iako želi da se prilagodi novom načinu života i ciganima, jer ga u tome sprečava vlastiti mentalitet. Navike i sve naučeno u gradskoj sredini.

Na početku odlomka prikazano je Alekovo unutrašnje stanje kada e budi mučen ljubomorom i slutnjama o neverstvu svoje drage u mračnoj i jezivoj noći u njemu se istovremeno i ledi i gori.

U poemi postoji i jedna dramska scena, razgovor dvoje ljubavnika na groblju. Aleko nije okoreli zločinac, već tako postupa iz nepomišljenosti, u afektu. Dokaz za to jeste i njegovo kajanje nakon svega. Stari ciganin govori Aleku da je uzrok nesporazuma u njegovoj sebičnosti i neprilagodjenosti. On slobodu želi samo za sebe. Za Aleka sledi i kazna, ali ne ona koju bi dobio u gradjanskom svetu, već je dobio prezir i odbacivanje i svest o sebi samome. Na kraju je on još usamljeniji i prazniji nego na početku.